

Інсталяція та деінсталяція програмного забезпечення

Інсталяція (встановлення) — процес встановлення програмного забезпечення на комп'ютер кінцевого користувача.

Інсталяція виконується особливою програмою (пакетним менеджером), присутнім в операційній системі (наприклад, **RPM і APT в Linux, Windows Installer в Microsoft Windows**).

Інсталяція операційної системи

Для інсталяції ОС потрібно мати інсталяційний пакет (дистрибутив). Під час завантаження програма встановлення ОС запитає в користувача дозвіл на інсталяцію та на наступних кроках запропонує відповісти на питання щодо встановлення — диск, на який буде встановлено ОС, мову, набір регіональних стандартів тощо.

Для початку встановлення ОС **Linux Ubuntu** потрібно вибрати піктограму **Встановити Ubuntu** на Робочому столі або в панелі запуску.

Під час інсталяції відбувається розміщення складових ОС на вибраному диску, налагодження її взаємодії з апаратною складовою комп'ютера.

Диск, на який встановлено ОС, називається системним.

Інсталяція та деінсталяція програмних засобів

Більшість програмних продуктів мають власну програму інсталяції. Щоб запустити інсталяцію, треба в папці програми відкрити файл інсталяції. Зазвичай він має назву **Setup.exe** або **Install.exe** (для Windows), **INSTALL.sh** або файли з розширенням **deb** (для Linux). В процесі інсталяції потрібно ознайомитися з ліцензійною угодою, відповісти на питання щодо встановлення. Можна вибрати варіант установки програми **повний** (з усім набором можливостей, файли займуть багато місця), **типовий** (займає менше місця) або **вибірковий** (*custom* - користувач сам відбирає компоненти).

Під час інсталяції відбувається копіювання всіх або окремих складових програми на жорсткий диск, вносяться необхідні записи до системних файлів, створюються команди в головному меню тощо. Команда для запуску програми буде включена:

- для **Windows** — до меню **Пуск** → **Усі програми**;
- для **Linux Ubuntu** — до **Панелі запуску** та до **Центру програмного забезпечення**.

Деінсталяція — видалення встановлених програм з комп'ютера.

Під час деінсталяції також вносяться зміни до системних файлів, тому не можна просто вилучити файли (папки) програми з комп'ютера. Потрібно скористатися програмою деінсталяції конкретної програми або системною утилітою для видалення програм:

- для **Windows** — у вікні **Програми та компоненти** (Пуск → Панель керування → Програми та компоненти);
- для **Linux Ubuntu** — у вікні **Центру програмного забезпечення** (Панель запуску → Центр програмного забезпечення).

Зверни увагу! Інсталювати та деінсталювати програми може тільки користувач з правами адміністратора.

Деякі комп'ютерні програми написані таким чином, що встановлюються простим копіюванням своїх файлів в потрібне місце, а самого процесу установки як такого немає. Про такі програми кажуть, що вони не вимагають установки.

Сумісність програмного забезпечення

Операційні системи можуть значно відрізнятися одна від одної, тому здебільшого програма, розроблена для однієї ОС (наприклад Windows 10), не працюватиме з іншою ОС (наприклад Linux). У таких випадках кажуть про **несумісність програми і ОС**.

Для налаштування сумісності програми з різними версіями ОС Windows іноді достатньо вибрати в контекстному меню команду

Властивості → Сумісність та потрібну версію ОС.

Перед тим, як купити або встановити програму, слід обов'язково звернути увагу на вимоги до комп'ютера та ОС.